

Tilaa sivistykselle

Suomalaisen kansansivistystyön nestori saavutti 125 vuoden iän

Anneli Kajanto

Kansanvalistusseura on viettänyt juuri päätyvää juhlavuottaan tunnuksella “Tilaa sivistykselle”. Sillä seura haluaa kertoa, että elämään mahtuu muutakin kuin työssä tarvittavien tietojen ja osaamisen uusimista. Juuri nykypäivänä, jolloin kaikkialla puhutaan elinikäisen oppimisen välttämättömyydestä - jopa siihen rajaan asti, että itsensä uudentamispaineista, nahkansa uudesta ja jatkuvasta luonnista on tullut monelle ahdistava paine, on hyvä panna vaa’an toiseen kuppiin keskustelu sivistyksestä. Mitä se nykypäivässä kenties olisi ja mihin kaikkeen sen suhteen ihmisillä tulee olla oikeus?

Mitään valmiita vastauksia tai yhtä totuuttasivistyksestä Kansanvalistusseurakaan ei tarjoa. Se on kuitenkin halunnut esittää omia näkökulmiaan sivistykseen sekä virittää ja avata oman toimintansa rajoissa kaikkinaista fundeerausta sivistyksen sisällöstä ja lujasta ytimeistä. Viitteitä siitä, minkäkaltaisia asioita toivoisimme elämässämme kunnioitettavan, antavat ne muutamat sivistyspuun lehtien poiminnat tämän teemanumeron sivuilla (298, 306, 316 ja 326). Mielestämme jotain hyvin keskeistä sivistyksestä tavoittaa myös arkkipiispa John Vikström etsiytyessään rakkautta kuvaavan tutun Korintolaiskirjeen äärelle (Aikuiskasvatus 1/1997) tai luonnehtiaan sivistystä muistin katseena menneisyyteen, ymmärryksen katseena vallitsevaan todellisuuteen ja huolenpidon katseena tulevaisuuteen.

Kansanvalistusseura piti Valon päivänä 3. helmikuuta Helsingin Tuomiokirkon kryptassa Mitä on sivistys? -seminaarin, joka sisälsi stimuloivia puheenvuoroja sekä jakautumisen keskusteluryhmiin. Kolme seminaarin puheenvuoroista on julkaistu tässä numerossa. Keskustelua varten Kansanvalistusseura rakensi myös Sivistyspuun, joka lehtii myös Internetissä (www.kvs.fi/). Siihen kansalaiset saavat tuoda omia sivistysajatuksiaan. Puu itsessään on seuran tiloissa kukoistava tilateos.

Uuden Helmikuun Manifestin julkistamisella vanhan manifestin satavuotispäivänä oli niin ikään tavoitteena nostaa esiin sivistyksestä ja hyvästä elämästä joitakin keskeisiä pitämiämme piirteitä. Manifesti lähetettiin kaikille Suomen yleisille kirjastoille ja sen teesit julkaistiin



Aikuiskasvatus-lehdessä 2/99. Manifesti kehoittaa kansalaisia muiden muassa oppimaan olen-naista, oivaltamaan erehtymällä, laiskottelemaan luovasti, vaalimaan vapauttaan, torjumaan tur-haa ja olemaan ihmisiksi.

Kansanvalistusseuran 125-vuotisen toiminnan yksi keskeisiä vahvuuksia on ollut julkaisu-toiminta, ennen muuta tietokirjallisuus ja alan aikakauslehdet. Aikuiskasvatuksen vuosikirja -sarjassa ilmestyi Pekka Sallilan ja Seppo Niemelän toimittamaton *SIVISTYSTYÖOSAAMISYHTEISKUNNASSA*. Sen lisäksi Seppo Niemelän kirja *VAPAA SIVISTYSTYÖ 2000-LUVUN KYNNYKSELLÄ* avasi uuden kirjasarjan Tilaa sivistykselle. Vapaan sivistystyön tulevai-suutta hahmoteltiin myös Sivistystyön murrok-sen mahdollisuudet -seminaarissa lokakuussa. Virtaviivassa tämän aihe maailman kanssa oli Har-rastamisen intohimot -tapahtuma Helsingin Itä-keskuksessa Aikuisopiskelijan viikon yhteydessä. Tänä syksynä täytti myös Kansanvalistusseuran ylläpitämä, maineikas Oriveden Opisto 90-vuotta.

Kansanvalistusseuran julkaisut 1999

Sarjat yhdessä Aikuiskasvatuksen Tutkimusseuran kanssa:

Aikuiskasvatus, Vol. 19, 1-4/1999
Lifelong Learning in Europe, Journal, Vol IV. 1-4
Aikuiskasvatuksen vuosikirja (1999 40. vuosikir-ja)

Muut sarjat:

Seppo Niemelä (1999) *Vapaa sivistystyö 2000-luvun kynnyksellä*. Tilaa sivistykselle. BT-Kirjas-topalvelu.
Kesän kulttuurikalenteri (32. vuonna 1999)

Muut julkaisut

Anneli Kajanto (toim.) 1999. *Namsarai ja muita matkaesheitä Kansanvalistusseuran kalentereis-ta autonomian ajalta*. Tutkimusmatkoja ja löytä-retkiä, Suomalaiset siirtolaisina sekä Kuvia vanhasta Suomesta. Suomalaisen Kirjallisuuden Seura.

Cool Garden (1999) The Klemetti Institute Chamber Choir. Kaksois-LP. Finlandia Records, Warner Music Finland.

Lisätietoja Kansanvalistusseurasta, Oriveden Opistos-ta ja juhlavuodesta: www.kvs.fi/